

Галина СТАРУШЕНКО

*к.т.н., доцент кафедри інформаційних
технологій та інформаційних систем
ДРІДУ НАДУ*

Віталій ЧЕКІН

*слухач магістерської програми
«Управління проектами» ДРІДУ НАДУ*

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ЯК ЗНАЧУЩИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасних процесах діяльності держави значно зростає роль і значення інформаційних технологій як інструмента формування управлінських рішень, покликаних забезпечувати реалізацію функцій держави, підвищувати їх ефективність, покращувати якість. На публічне управління покладаються найважливіші функції, зумовлені об'єктивними закономірностями, виконання яких забезпечує належне функціонування держави:

- вчинення дій і прийняття рішень, спрямованих на підтримку ефективної роботи органів державного управління;
- регулювання управлінських відносин, що виникають у процесі здійснення повноважень органів виконавчої влади;
- забезпечення режиму необхідної державної діяльності у формі прийняття адміністративних актів;
- встановлення відповідності або невідповідності фактичного стану системи державного управління та її структури необхідному стандарту і рівню, вивчення й оцінка результатів загального функціонування державних органів, а також конкретних дій суб'єктів управління;
- інформаційне забезпечення діяльності органів публічної влади.

Українські вчені – фахівці у сфері публічного управління – вважають, що ефективне державне управління піднімається на публічний рівень, використовуючи знання, досвід та інформацію, в якій зберігається і через яку передається цей досвід як головний інструмент вирішення проблем суспільства у цілому.

Поняття інформаційного суспільства характеризує новий етап цивілізаційного розвитку всього суспільства, його нову формацію. Іншими словами, це поняття надзвичайно об'ємне і включає характеристику всіх базових сфер життєдіяльності суспільства, а не лише інформаційної сфери, хоча, безумовно, вказує на її визначальну роль стосовно інших сфер.

Процес впровадження інформаційно-комунікаційних технологій фактично сформував якісно нову, глобальну організаційну культуру, в якій інформація здатна істотно впливати на соціально-організаційні процеси, виступаючи на рівні інституту держави і права.

Саме зазначена проблема різко піднімає у сучасному світі значення управління у цілому й державного управління зокрема, вимагаючи від системи публічної влади ефективно й повною мірою використовувати передові технологічні можливості інформаційно-комунікаційного впливу на суспільство. Тому для сучасної системи державної влади не тільки необхідно, але і природно використовувати передові інформаційно-комунікаційні технології – бути електронним урядом не заради «технологічної моди», а заради нової якості управління, що відповідає сучасним тенденціям соціально-економічного розвитку.

Ефективність перетворення системи державного управління у цілому визначається основними принципами функціонування суб'єктів публічної влади, всебічним урахуванням й узгодженням публічних інтересів, інтересів позитивно діючих комерційних та некомерційних об'єднань, а також бажанням громадянського суспільства прийняти ці зміни і діяти у подальшому згідно їх концепції.

Для ефективного розвитку держави виникає потреба розвитку інформаційного суспільства, розвитку регулятивного середовища, здійснення відповідних соціальних заходів, які б гарантували можливість усім колам суспільства отримувати якісні державні інформаційні продукти та послуги в необхідній кількості.

Слід зазначити, що в найзагальнішому вигляді електронне урядування як складова системи публічного управління передбачає у цілому чотири складові:

- надання державних послуг громадянам та організаціям;
- поширення державної інформації;
- забезпечення взаємовідносин між органами виконавчої влади;
- «електронізацію» внутрішньої діяльності органів влади.

Найважливішим напрямом підвищення ефективності публічного управління у сфері формування та функціонування електронного урядування є створення адміністративно-правових інститутів, що забезпечували б максимальну відповідність цілей і змісту діяльності органів виконавчої влади інтересам і потребам всього суспільства.

Нині органи державної влади України практично на 100% забезпечені комп'ютерною технікою, їх службовці вміють користуватися локальними мережами, Інтернетом, мають у своєму розпорядженні сторінки на веб-сайтах або власні сайти. Тим самим, у державі створена матеріально-технічна база електронного урядування.

Однак повний перехід до електронного уряду вимагає проведення цілого комплексу заходів, що включають розробку інфраструктури інформаційної системи територіального управління, створення системи електронних адміністративних регламентів, створення ефективно функціонуючої системи електронної взаємодії між органами виконавчої влади, повний перехід на електронний документообіг й всебічну організацію навчання державних службовців щодо користування системою.

З метою підвищення ефективності взаємодії між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та громадянами на основі

використання інформаційно-комунікаційних технологій необхідним є впровадження цілого комплексу проектів зі створення програмно-технічних комплексів в державних обласних та районних адміністраціях, з підключенням до єдиної мережі передачі даних. Це забезпечить реалізацію зворотного зв'язку між органами управління і громадянами.

Ключовими напрямками підвищення ефективності державного управління з використанням потенціалу інформаційних технологій є:

- створення загальної стратегії застосування інформаційно-комунікаційних технологій в роботі органів виконавчої влади;
- формування ефективного органу управління процесом впровадження цих технологій;
- впровадження дієвих механізмів фінансового планування;
- забезпечення єдиної системи координації діяльності органів виконавчої влади, що відповідають за проведення адміністративної реформи в країні і формування системи електронного уряду;
- об'єднання регіональних і муніципальних інформаційних ресурсів в єдину інфраструктуру, націлену на задоволення потреб громадян.

Процедури щодо підвищення якості публічного управління з використанням потенціалу новітніх інформаційних технологій доцільно здійснювати шляхом реалізації таких заходів:

- вдосконалення офіційних сайтів органів виконавчої влади для розміщення відповідної інформації та її подальшого корегування, враховуючи зміни, внесені в нормативні правові акти України;
- надання органам публічного управління необхідної нормативно-методичної й правової бази щодо використання інформаційних технологій з метою підвищення ефективності їх діяльності;
- вдосконалення системи інформаційно-технологічного забезпечення роботи Уряду України;
- формування та безперервне вдосконалення інформаційних систем, що гарантують ефективну реалізацію повноважень органами виконавчої влади;
- формування захищеної системи міжвідомчого електронного документообігу, а також розширення захищеної ділянки мережі Інтернет для регіональних органів виконавчої влади;
- створення організаційно-технологічної інфраструктури для здійснення електронних платежів за надання окремих державних послуг;
- вдосконалення інформаційних систем та забезпечення їх ефективної дії в області державних торгів та закупівель;
- вдосконалення інформаційної системи щодо проведення аукціонів в електронній формі на електронних торговельних майданчиках;
- формування систем інформаційно-аналітичного забезпечення спеціального призначення;
- належної експлуатації й використання повною мірою інформаційного забезпечення пенсійної системи;

- створення, оформлення та контролю паспортно-візових документів нового зразка;
- застосування новітніх інформаційних технологій при здійсненні облікової діяльності в автоматизованому режимі (забезпечення взаємозв'язку різних видів обліку і звітності публічно-правових утворень з конкретними показниками результативності діяльності);
- розвитку і подальшого вдосконалення єдиної міжвідомчої інтегрованої автоматизованої інформаційної системи внутрішньої й зовнішньої торгівлі, яка гарантує автоматизовану міжвідомчу інформаційну взаємодію (включаючи пункти пропуску через державний кордон України);
- розвитку державної інтегрованої інформаційної системи управління суспільними фінансами;
- формування системи обліку інформаційних систем та інфраструктури, створення єдиного інформаційного простору у сфері управління інформаційно-комунікаційними технологіями;
- розробки нормативних, методологічних і технологічних рішень для впровадження електронного урядування на рівні всіх суб'єктів держави.

У цілому, побудова інформаційного суспільства і розвиток електронного урядування як складової реформування системи публічного управління – це не лише використання інформаційних технологій, це – докорінна зміна свідомості людини та суспільних відносин.

Список використаних джерел

1. Про інформацію : закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-ХІІ (у редакції від 21.05.2015). – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Назва з екрану.
2. Балюк В. В. Стан інформатизації органів виконавчої влади як фактор до широкого впровадження електронного урядування в Україні / В. В. Балюк // Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування : зб. матеріалів наук.-практ. конф. / за заг. ред. С. А. Чукут, О. В. Загвойської. – К. : Майкрософт. – 2008. – С. 11 – 15.
3. Степанов В. Ю. Інформаційне забезпечення системи державного управління / В. Ю. Степанов // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – Х. : ХарPI НАДУ «Магістр». – 2013. – № 1 (43). – С. 226 – 231.